

MAGYAR NÉP

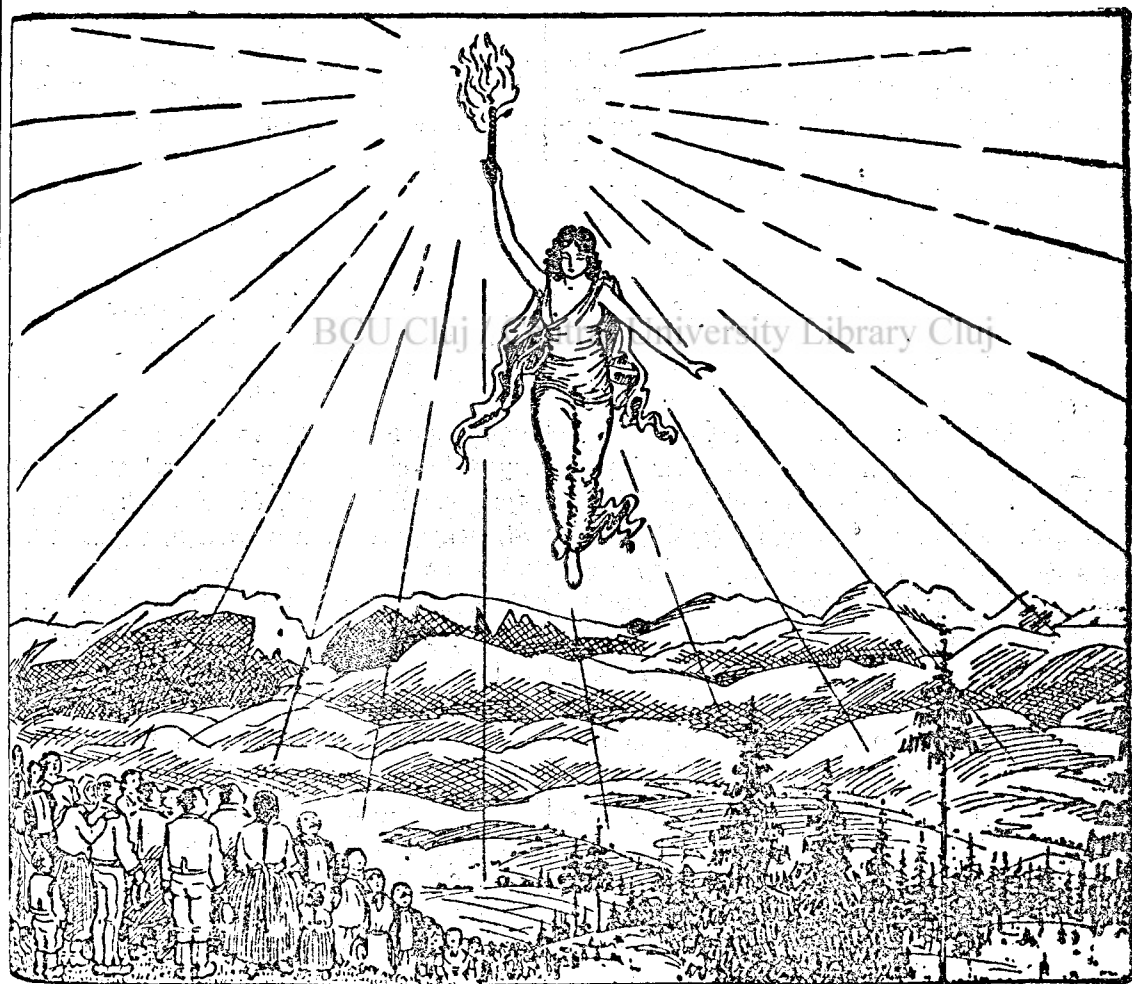
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évi 170.— L., félévre 95.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Hónapról-hónapra egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

A haladás jegyében.

Augusztus utolsó és szeptember első nap-
 rendszerint nagyon megélnék az er-
 magyarság közéleté. Az idén is változa-
 gazdag tevékenység fejlődött ki e lap-
 megjelenésének idejére. A római
 egyház Kolozsváron tartotta meg
 gyűlést, a reformátusok Marosvá-
 gyűlékeznek össze vallásos nagyhe-

tük megbeszéléseire. Ezeket megelőzően az
 unitárius ifjuság tartott lélek-termékenyítő ta-
 lálkozásokat és megbeszéléseket Háromszék
 falvaiban.

A gyakorlati emberek, gazdák, iparosok
 az utóbbi hetekben szintén sűrűn jöttek össze
 bajaik és tennivalóik megbeszélésére. Ezeknek
 az összejöveteleknek a sorából kiemeljük az

Erdélyi Gazdasági Egyesület nagyszabásu méhészeti és háziipari kiállítását Kolozsváron. Ugyancsak itt fog lezajlani a magyar szövetkezetek országos nagygyűlése, amely a falusi nép gazdasági helyzetének legégetőbb sebeit fogja föltárni és gyógyulásra előkészíteni.

Utoljára hagytuk, de a legnagyobb érdeklődés és méltánylás tárgyává szeretnők tenni Erdély magyar tudósainak, szellemi munkásainak ideai nagyszabásu és eredményeiben messzekiható összejövetelét. Ezt az összejövetelt vándorgyűlés formájában az Erdélyi Múzeum Egyesület rendezte Marosvásárhelyen. Az elhangzott tudományos előadások belső értéke mellett az is nevezetessé tette ezt az összejövetelt, mert a fényes multu, de nehéz viszonyok közé jutott Múzeum Egyesületnek az államhatalom változása óta ez volt első nagyobb szabásu megnyilatkozása. Sajnos, most sem azon az alapon történt ez a lelkes megmozdulás, hogy az egyesület munkája elől eltűntek a hatalom gátló intézkedései. A fojtogató nehézségek bizony ma is nyomják és gá-

tolják az egyesület munkáját, csupán a tagok és vezetők törhetetlen kötelességtudása tartja benne a lelket minden gáncsvetés ellenére.

Erdély magyar népének szerető érdeklődéssel és megértő hálával kell tekinteni azokra, akik a mai nehéz viszonyok között fennmenekültek a tudomány fákláján. Hiszen a magyarság esküdt elleneinek az fáj jobban, hogy miért vannak ennek a népnek most is tudósai, nagyműveltségű és önzetlen szellemi munkásai. Milyen könnyű volna sötétségben, pásztorok nélkül tévelygő nyájak szakadékba csábítani és eltemetni!

Az Erdélyi Múzeum vándorgyűlése megmutatta, hogy a tudomány szent lelke gazdag fényvel lobog az erdélyi magyar éjszakák és régi fénynél gyujt új szövétneteket.

Bármilyen gazdasági és politikai nehézségek sulyosodnak ránk, bármily veszedelmes erkölcsi válságok ólálkodnak körülöttünk, haladás zászlaja alól, a tudomány fákláján fényköréből nem fogunk eltántorodni.

Székely nyomorúság.

Erről beszélnek elkeseredett emberek gyergyói népgyűléseken és erről irnak a lapok. Megdöböntő, elkeseredés dühével és a felkorbácsolt érzelmekkel járó elfogultsággal. *Mint ha az a sok elmondott és megírt, de még százszorannyi elhallgatott nyomorúság, csak a csiki székelyek és nem az egész erdélyi magyarság közös nyomorúsága volna!* Hiszen megértjük, hogy a Székelyföldről robbant ki a panasz először, mert ma panaszkodni is mérészség, ahhoz is székely bátorság kell. De mert erdélyszerte közös és egyforma a nyomorúságunk, *nem engedhetjük azt kisajátítani.* Nem engedhetjük úgy állítani ország-világ elé, mint csak csiki nyomorúságot, székelyföldi csapást, tele különleges kelevényekkel. Nem engedhetjük a csiki elkeseredéstől elhomályosult szemekkel látott formában, ferde beállításban dobni bele a köztudatba az erdélyi magyarság közös nyomorúságát.

Te neked, erdélyi magyar, vagy székely testvérem, közös volt sorsod egy évezred óta, akár az erdélyi medence közepén, akár a Hargita ormai alatt kellett is állandó élet-halál harcban állnod fennmaradásodért. Közös volt a sorsod politikai és gazdasági téren. Mindig

ugyanazok voltak az ellenségeid. De az nyílt harcban, karral kar ellen kellett küzdened, szakadatlanul, évszázadok hosszu sorsodat, nem volt panasz-szavad, egymást támogatva küzdöttél és meghaltál az erdélyi ügyért. Csak amióta szent békében élünk és fegyver nélkül lassan irtanak ki, bölcserővel és teraszterekkel huzva ki talpad alól a földet, végül elöled az erdőt és tesznek tönkre gazdaságunkat, hogy vedd a koldusbotot a kezedbe és vágj tovább, — amióta betevő falatod szárazságot látod, — *hördül fel benned a létfenntartás ösztöne.* Érzed, hogy ütnöd kell, mert ezt a rancsolja a védőharchoz szokott véred és nem nyulhatsz eltipróidhoz, kik erőszakos *testvért támadsz, magadat akarod győztesre tenni.* Százszorosan bünösök azok, akik látva a székelyek nyomorúságát, *nem igyekeznek lecsillapítani a székelyek haragját, hanem magyarázni neked, hogy közös erdélyi sorsnak vagy áldozata, hogy gazdasági nehézségekért, nem testvérintézmények, hanem magyar bankok felelősek, hanem egyedül a székelyek zárólag a rövidlátó gazdasági politikai agrár-reformmal, teherviselő képességükkel, a túlterhelt adó-sarccal, rossz tisztviselőkkel okozták a sorsodot.* dősított gazdasági és pénzügyi válság

olyó és bizonyos vidékekre állandósított kamatokkal, eladósítással és ezerféle gazdasági fegyverrel irt és pusztít, hogy szabályilag és ezzel kulturális téren is tönkre essen. Ahol a föld, a mezőgazdaság volt a lehetőség, ott azt vették el tőle, ahol az ott azt vágják, irtják előled. Iparod, kereskedelmed tönkretéve, Rendszer ez, melynek hatásait minden magyar gazda, kereskedő, orvos, szellemi munkás és tőkés egyformán keservesen érzi.

Ki meri tehát józan ésszel hinni és elhinni akarni, hogy ennek a pusztító rendszernek egyik áldozata a kisebbségi magyar bank, tönkre saját fajtát, a székely népet azzal, hogy adósától — a székely embertől — magas kamatot szed és hitelezőjének, a másik székely embernek, mint betevőjének magas kamatot ad. *A sérelmezett magas kamat országos jelenléte és pénzügyi viszonyaink egészségtelen voltának következménye.*

A pénz olyan áru, szükségleti cikk, mint bármely egyéb: ruha, cukor, vagy petroléum. Ha egy szükségleti cikkből nincsen elég, nagy kereslet, drága. A pénznek és minden egyéb árunak az árát, a kamatot, az ország gazdasági életének pénzmennyisége szabározza. *Ha hiányzik egy országban a gazdasági élet táplálásához szükséges pénzmennyiség, akkor tökehiány van és magas a kamat.* Éppen úgy, mintha nincsen annyi cukor forgalomban, mint amennyire a lakosságnak szüksége van, — emelkedik a cukor ára. Ámde egyéb áruból egyszerűen hozunk külföldről, ha a hazai készleten levő mennyiség nem elég. Pénzt azonban nem hozhatunk idegen államból, mert nem ad nekünk, ha nem bizik bennünk. Mit segíten tehát az a kisebbségi magyar bank, hogy segítsen a körülötte levő tökehiányon? A hazai tőkét csak ott, a helyszínén kap, ahol hiányzik, — ez pedig drága. Olcsó állami hitelirányítói csak a többségi pénzügyi intézeteknek vannak, Nemzeti bankunk csak azoknak ad. A pénzügyi politikája kifejezetten kisebbségellenes. Ez az erdélyi bankoknak egy jól bevált szerződése: a *Bankszindikátus*. Vezetőségében ott vannak Erdély pénzügyi életének legjobbjai, akiket Erdély is elismert és nagyrabecsült szakemberek. Ezeknek évek óta legfőbb gondjuk, olcsó és bőségesebb tőkét szerezni az erdélyi lakosságnak és ezzel segíteni mai nyomorukat. Ha törekvésüket eddig nem koronázták, nem ők az okai, hanem azok az állatlannak

közállapotok, melyek miatt fázik tőlünk az olcsó, idegen tőke.

Ezeket ütni, a *kisebbségi magyar bankokat ütni lelkiismeretlenség, gazdasági öngyilkosság.* Értsétek meg testvéreim, hogy a gazdasági életnek törvényei vannak. *Ha nem lehet megparancsolni a földnek, hogy többet teremjen, a felhőnek, hogy ne zudítson ránk elemi csapást, a pénznek sem lehet gyűléseken és hírlapi cikkekben elrendelni, hogy több és olcsóbb legyen! Több pénzünk, kevesebb adósságunk, jobb sorsunk akkor lesz, ha többet dolgozunk, kevesebbet költünk, ha összetartunk és nem támadjuk, hanem támogatjuk egymást.*

A bajnak, közös nyomorúságunknak nem az oka, csak tünete a bankok magas kamatlába. *Beteg a szervezet: a gazdasági életünk. Amíg meg nem gyógyul, magas lesz a kamat.* Ha agyonüjtjük a bankokat, még betegebb és drágább lesz a pénz. Nem a bankok hibásak. Sem a helyi alapítású, sem a szomszéd városbeli. A bankoknak igazodniuk kell az országos pénzárhoz. Hiába akarja egyik bolt drágábban árulni a portékát, mint a szomszédai. Nem lehet. *Mert áruban, pénzben egyaránt kialakult piaci árak vannak, melyeket be kell tartani. Ha nem akarod agyonütni a boltost azért, mert drága a cukor, miért kiáltasz fessítsd-meg-et a bankra, mely éppen olyan közvetítője a pénznek, mint a szatócs a cukornak?*

Nem szabad tehát a dologhoz nem értő, rosszindulatu fajtestvérek kifakadásainak felülni. Ellenségeinkkel elbántunk századokon át, azoktól megtudtuk védeni magunkat, de *fajtestvéreink sokszor vezettek tévutakra, önzésből, tudatlanságból és ezek miatt sok kárt vallottunk. Dolgos, beosztó takarékos jó gazdát sohasem tett tönkre egy bank sem. A könnyelmű, préda ember akkor is tönkre megy, ha ingyen pénzzel tömőd.*

Testvéreim írjátok fel galambbugos kapufáitokra, szobátok gerendáira, asszonyaitok imádságos- és gyermekeitek ABC-és könyvébe, *írjátok fel mindenhová, hogy folyton lássátok, lássa fajunk apraja-nagyja, az erdélyi magyar kötelességeit és éljen aszerint:*

Többet dolgozzál, Kevesebbet költs, Tarts össze és támogassad egymást!

GAZDÁK, SZERVEZKEDJÉTEK!

K Ü L F Ö L D

Európai államközösség. A francia külügyminiszter az európai államok politikai egyesülése kérdésében a tavasszal közölt emlékiratára adott válaszok alapján újabb emlékiratot szerkesztett s abban igyekeznek összeegyeztetni a kapott válaszokat. Ez a munka nagyon nehéz, hiszen — amint megirtuk — az államok nagyobb része, több-kevesebb élességgel — ellene nyilatkozott a Briand tervének. — Az újabb emlékiratot szeptemberben fogja tárgyalni az európai államok külügyminisztereiből álló „Európa-konferencia.“ A terv az, hogy az európai államok erkölcsi egyesülését az Európa-konferencia, mint állandó szerv, valósítsa meg, minden állam függetlenségének megőrzésével s érdekeik összegeztetésével, még pedig első sorban politikai (tehát nem gazdasági) szempontból. Hogy ezt el lehessen érni, már ezáltal tárgyalni fogják azokat a gyakorlati kérdéseket, amelyeknek megoldása első sorban szükséges.

Bármennyire kívánjuk az igazi béke megalapozására irányzott nemes törekvések sikerét, mégis kételkednünk kell a jó eredményben, legalább is a közel jövőben. — A politikai egyesülés megszervezésének lényeges akadálya a békeszerződések revíziójának kérdése. Ezt Franciaország s a köréje csoportosult államok a leghatározottabban ellenzik, míg a többi európai államok ezt tekintik az európai államközösség megalakulásához az első feltételül.

Ezenkívül a gyakorlati kérdések közül épen a gazdaságiak követelik a leggyorsabb

megoldást, hiszen az egész európai életet alapjában fenyegeti a folyton súlyosbodó gazdasági helyzet. Épen ezért nagy érdeklődéssel várjuk a szeptemberi tárgyalások eredményét.

Forradalom Peruban. Peru délamerikai államban a forradalmárok a kormányt és a köztársasági elnököt elmozdították állásaikból. Az ellenkezőket a forradalmárok megölték, vagy hadbíróság elé állították. — A forradalmárok vezére Sanchez Guerra, Peru köztársasági elnöke lett.

Gazdasági tárgyalások Varosban. A Duna-menti mezőgazdasági államok: Románia, Magyarország, Szerbia és Csehország most a lengyel fővárosban folytatják julius folyamán Bukarestben megkezdett tárgyalásaikat, kiegészítve Lengyelország megbízottjaival. A tárgyalások célja a mezőgazdasági termelés védelme, amire közös eszközöket keresnek s talán találnak is. Nagy jelentőségűnek tartjuk ebből a szempontból Maniu Gyula miniszterelnök egy francia újságíró előtt tett nyilatkozatát. Ez a nyilatkozat szükségesnek mondja a Duna-menti államok gazdasági egységbe foglalását, ami valójában gazdasági tekintetben, az osztrák-magyar monarchia visszaállítását jelenti s mindenesetre bizonyítéka a gazdasági kérdések fontosságának, ha bizonyos mértékben ellentétes is a Briand-féle tervvel.

A magyar kölcsön. A magyar jóvátételi tartozások teljes rendezése után megnyílt Magyarország előtt a külföldi pénzpiac, de a gazdasági helyzet nehézsége az európai kölcsönt igen drágává tette. Ezért a magyar kormány Amerikához fordult kölcsön igényével s on-

nan kedvező választ kapott a jó feltételeket. A kölcsönt legnagyobb részben közmunkákra fogják fordítani, hogy a munkanélküliségen könnyítsenek.

Érdekes házasság. Albrecht magyar királyi herceg brazíliai útja után megházasodott s nem királyi vérből származó nővel választott hitvestársul, hanem Rudnai szófiai magyar követ elvált feleségét. — Családja nagyon ellenezte ezt a házasságot, de a királyi herceg hű maradt szerelméhez, ami annál nagyobb jelentőségű, mert régebben komoly jelöltje volt a magyar trónnak. Így most már teljesen tiszta, hogy miért tett Braziliába utazása előtt hűségnyilatkozatot Ottó királyfinak. Albrecht herceg különben nem fog kivándorolni Braziliába — amint híresztelték — hanem Magyarországon marad és gazdálkodni fog, mint az ország egyik legnagyobb földesura.

Vakhirek a budapesti ünnepeken. A Szent-Imre ünnepek idején többször elindult az a sokat emlegetett hír, hogy Ottó királyfi az édes anyjával együtt Budapestre érkezik, sőt olyan alakot öltött a hír, hogy már meg is érkeztek. Ezek, különben alaptalan, híresztelések a rendőrséget fokozott figyelemre készítették s a főkapitány megfelelő parancsot adott ki a figyelésre. Ezt az Ottó párti körök nagyon rossz néven vették s vezérük, Zichy János gróf nyílt levelet intézett miatta Bethlen miniszterelnökhöz. A dolognak azonban nem igen lesz folytatása. Nem is lehet, hiszen a rendőrség csak kötelességét teljesítette, hogy az országot megóvja mind meglepetéstől és zavartól.

Belpolitikai hírek

Ha a külföld véleménye Románia gazdasági helyzetéről?

A külföld, az itt uralkodó rossz gazdasági viszonyok miatt mind élelkebb érdeklődéssel fordul Románia felé. — A gazdasági állapotok ugyan az egész világon megromlottak, Romániában azonban a gazdasági válság olyan méreteket öltött, hogy a magánosokat, az ipari és kereskedelmi vállalatokat a teljes összeomlás veszélye fenyegeti.

A Romániából származó szomorú hírekre a külföld közvéleménye azért figyelt fel, mert Románia a világháború után igen kedvező körülmények közt jutott. A békeszerződések alkalmával Romániának minden kérését teljesítették. Nagy és gazdag földterületek tulajdonába jutott, mérhetetlen értékű gazdasági kincsek birtokosává vált. A külföld ezért érthetően tartotta a romániai rossz gazdasági állapotokról elterjedt híreket.

Most aztán, akik azzal vádolják a magyar ujságokat, hogy Romániáról nem irtak tárgyilagosan, megállapíthatják, hogy nemcsak a magyarok és a román ellenzéki ujságok vannak rossz véleménnyel a romániai gazdasági állapotokról, hanem idegenek is.

A külföldi ujságok és hivatalos körök rájöttek, hogy Románia gazdasági szekere kátyuba jutott. — Legutóbb a romániai angol követ küldött hazájának szomorú jelentést Romániáról. Jelentésében kifejti, hogy Románia gazdasági helyzete rosszabb, mint tíz évvel ezelőtt volt. Románia hiába kapott gazdag ajándékokat a trianoni

szerződéssel, úgy az államháztartás, mint a magángazdaság csődbe megy. A kölcsönökért 30 százalékos kamatot fizetnek a gazdák és kereskedők, az adókat nem fizetik be, az állam több milliárdos hiánnyal küzd s az államvasutaknál nem tudnak elszámolni.

Elég szomorú, hogy az angol követ nem küldhetett kedvezőbb jelentést hazájának!

Egyelőre nem lesz kisebbségi törvény! A Maniu kormány be nem váltott ígéretései közé tartozik a kisebbségi törvény megalkotása. Eddig azt hangoztatták, hogy a kisebbségi törvényt az ősz folyamán a parlament elé terjesztik. Hír szerint a törvénytervezetet elkészítették, de ősszel nem lesz belőle törvény, mert a javaslatot nem terjesztik a parlament elé.

Távozik állásából Vajda belügyminiszter? Ellenzéki lapok mind hevesebben támadják Vajda Sándor belügyminisztert. Hír szerint a támadások annyira megrendítették Vajda helyzetét, hogy helyéről távoznia kell. Román ellenzéki ujságok ezzel kapcsolatban arról írnak, hogy az egész kormány átszervezés előtt áll. A Vajda lemondásáról elterjedt híreket megerősíti az a körülmény, hogy legutóbb a királynak nem Vajda, hanem vezértitkára tett jelentést több, fontos belpolitikai ügyben. A kormány teljes átszervezésének kérdésében Maniu nem tett semmiféle nyilatkozatot és így még korai arról beszélni.

* HIREK *

Folyik a végrehajtás falvakon. A pénzügyminiszter szigorú rendelkezései folytán a falvakat valósággal ellepték a végrehajtók. A pénzügyminiszter intézkedései értelmében sok helyen csoportosan szállottak ki a pénzügyi tisztviselők a végrehajtás eszközlése céljából. A rendelet értelmében a végrehajtást szünet nélkül kell folytatni, tekintet nélkül arra, hogy ünnepnap, vagy vasárnap van. A végrehajtást gyorsított eljárással eszközlik és a lefoglalt tárgyakat, vagy állatokat, ha az adós nem fizet 24 óra múlva elárverezik.

Csikban az állatok között száj- és körömfájás betegség lépett fel. Csikmegyében, különösen Csikszereda vidékén, a szarvasmarhák között fellépett a száj- és körömfájás betegség. A betegség miatt több csikmegyei vásárt nem lehetett megtartani. A betegség súlyos lefolyású, már eddig is sok állat hullott el.

Hat éves gyermekek is felvehetők az elemi iskolákba. A közoktatásügyi törvény végrehajtási utasítása eddig szigorúan előírta, hogy az elemi iskolák első osztályába csak azok vehetők fel, akik szeptember elsején betöltötték hetedik életévüket. Csak a legrikább esetekben adott a minisztérium engedélyt olyan gyermekek beiratásához, akik közel állottak hetedik életévük betöltéséhez. A közoktatásügyi miniszter új rendelete értelmében folyó évtől kezdve a 6-ik életévüket betöltött gyermekek is felvehetők az elemi iskolákba, ha szüleik orvosi bizonyítvánnyal igazolják a gyermekek iskolai munkára való felkészültségét.

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat
Kiadóhivatal;
Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pop
(v. Brassai-utca) 5 sz.

Lezajlott a Múzeum-Egyesület gyűlése Marosvásárhelyen.

Nagy napja volt augusztus 28—31-ike között Marosvásárhely városának. Itt tartotta meg az Erdélyi Múzeum Egyesület vándorgyűlését. — A vándorgyűlésen összesereglettek Erdély tudósai, hogy számot adjanak arról a munkáról, amelyet az utóbbi időben kifejtettek. A marosvásárhelyi vándorgyűlésen szép számban jelentek meg a Múzeum Egyesület mindhárom működő szakosztályának tagjai. Ott voltak a bölcselet, nyelv, történettudomány, természettudomány, orvosi-tudomány legjelesebb képviselői. A megtartott előadások a közönség széles rétegeit vonzották a Múzeum Egyesület vándorgyűlésére és arról mindenki azzal az érzéssel távozott, hogy van erdélyi kultúra és ebben az erdélyi katurában olyan nagy érték, olyan nagy tudományosság rejlik, hogy erre büszke le-

hetne a világ bármelyik hatalmas nemzete. Bebizonyosodott, hogy az erdélyi magyar tudósok nagy feladatok megoldására hivatottak és remélhetjük, hogy az imperium változás óta ez első nagyszabású megmozdulás után, az Erdélyi Múzeum Egyesület nagy fontosságú munkát fog kifejtetni a tudomány érdekében. A marosvásárhelyi vándorgyűlésen nagyon sokan tartottak előadást, az előadók közül a következők neveit ragadjuk ki: Dr. Gál Kelemen, dr. Biró Vencel, gr. Teleki Domokos, dr. Csüry Bálint, Gyallay Domokos, dr. Szádeczky Gyula, dr. Tulogy János, dr. Balogh Ernő, Bányay János, dr. Veress Ferenc, dr. Filep Gyula, dr. Pataky Jenő. A 28-án tartott diszközgyűlés elnöki megnyitóját dr. Boros György unitárius püspök tartotta.

Szilágymegyében farkasok pusztítják a juhokat. Gyümölcsénes és Magyarpatak környékén nagyon elszaporodtak a farkasok. A Rézhegység erdőségei jó menedéket nyújtanak az ártalmas állatoknak. A lakosság tehetetlen pusztításaikkal szemben. Legutóbb a farkasok a magyarpataki gazdák juhait dézsmálták meg.

A mezitlábás Moszkva. A szovjet fővárosban csak a testi munkások és családtagjaik, kaphatnak cipőjegyet, ilyenformán a város 2 és félmillió lakosságából csak 300 ezer embernek van joga lábbeli vásárláshoz. Egy pár cipő ára egy havi munkabér harmadrészének felel meg, így a lakosság kilencven százaléka mezitláb jár.

Borzalmas repülőszerencsétlenség történt Csehországban. Csehszlovákiában borzalmas repülőszerencsétlenség történt. A csehszlovák légiforgalmi társaság utasszállító repülőgépe, amely Prága és Bécs között közlekedik, Iglau mellett Friedrichsdorf falu határában szerencsétlenül járt. A hatalmas utasszállító repülőgép, amelyen a pilótán kívül tizenkét utas tartózkodott, szemtanuk állítása szerint kényszerleszállást akart végezni. A repülőgép azonban oly szerencsétlenül ért földet, hogy a földreérés pillanatában a nagy lökés következtében a motor felrobbant és az egész repülőgép pillanatok alatt lángbaborult. A repülőgép utasai közül négyen és a pilóta maga is élve elégett. Öt utas oly

súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a kórházbaszállítás közben és a kórházban meghalt. Az egyik súlyosan sebesült utas halállal vívódik. A repülőgép tizenhárom utasa közül csak egy menekült meg könnyebb sérülések árán. A halottak és sebesültek osztrák, német és cseh állampolgárok.

Tűz pusztított a petróleum vidéken. A campina melletti petróleum telepen nagy tüz pusztított. Öt kut és két olajtartány esett a tűz áldozatává. A kár meghaladja a 10 milliót.

Tizenöt embert megharapott egy megveszett galaci leány. Galacban egy veszett kutya megharapott egy urileányt. A megmárt leányon rövid idő leforgása után teljes erővel tört a veszettség. Kirohant a utcára, ahol 15 embert megharapott és összekarmolt, majd néhány óra mulva borzalmas kínok között kisenvedett. A tizenöt áldozat közül kettőnek az állapota súlyos.

Ítéletidő Bajorországban. Felsőbajorországban ítéletidőről beszélnek jelentések. Chiemssee jégveréstől kísért hatalmas felhőszakadás zudult le. A hegyéről leáradó víztömegek sziklakat és fatörzsoket ragadtak magukkal és több házat súlyosan megrongáltak. Rosenheim közelében a vasuti pályatestet mintegy 200 méter hosszúságban elmosta a víz.

Orosz repülőgép jelent meg Besszarábia felett. A besszarábiai Buga r község felett orosz repülőgép jelent meg. A repülőgép néhány kört írt le a falu felett és azután visszarepült Oroszországba. Az orosz repülőgép megjelenése nagy izgalmat keltett ki a lakosság körében. A román kormány az esetet tiltakozni fog az orosz kormánytól.

tanítók figyelmébe! A kö-
 új iskolai évre a Minerva-
 avállalatnál megjelenő
 pótló munkák úgy a fe-
 zeti, mint az áll. ta-
 urakat érdekelni fogják.
 ember első hetében piacra
 Rajzfüzetek (illusz-
 utasításokkal) az el. isk.
 III., IV. oszt. részére.
 Rajzfüzetek (illusz-
 utasításokkal) az el. isk.
 III. IV. oszt. számára. Rajz-
 itási vezérfonal tanítók
 nitónövendékek részére. Az
 itett munkákat Kovácsi Pál
 tanár, rajzpedagógus készi-
 román nyelvre Otel isk.
 gató és Gázdac tanár alkal-
 zniak. Ugy a füzetek, mint a
 zérfonal több, mint két évti-
 rajzpedagógiai tapasztalat
 van szerkesztve, teljesen az
 tanterv alapján összeállítva.
 munkákat forgalomba kerülé-
 alkalmával ismertetni fog-

A halál mindent kibékít. Egy
 angol katona, aki a világhábo-
 rban szerzett betegsége követ-
 kelében halt meg, halálos
 agyan arra kérte családját, jut-
 sák vissza a birtokában levő
 zistórárt eredeti tulajdonosa,
 a haretéren elesett német
 katonához tartozóinak. A tu-
 lajos neve az óra lapjába
 van vésvé. Az elhunyt fivére az
 névtelen levélben küldte
 a hulló német konzulnak, aki
 nyilatkozata szerint mély
 ghatottsággal vette át a kibé-
 lés e jelét és küldötte Német-
 zágba.

Burnau német repülő átre-
 pítte az óceánt. Burnau német
 repülő Európából elindulva, sze-
 kesesen megérkezett Ameri-
 kába. A bátor repülőt az ameri-
 kások lelkes fogadtatásban ré-
 szesítették.

"MAGYAR NÉP"-et terjesz-
 tői magyar kötelesség!

**Óriási hőség van Nyugat-
 Európában.** Nyugat-Európának
 minden részéből nagy hőséget
 jelentenek. Angliában olyan
 nagy hőség van, hogy ehhez
 fogható meleg csak 1914-ben
 volt. Londonban ötven ember
 halt meg napszúrás következté-
 ben. Olaszországban is példát-
 lanul nagy hőség uralkodik. Sok
 ember halt meg napszúrás kö-
 vetkeztében.

Tűz Bethlenben. Bethlen Szol-
 nokdobokamegyei községben
 Tabac Mátyás háza kigyulladt
 és leégett. Tabac kára félmillió
 lej. A ház nem volt biztosítva.

Szerencsétlenség Csatáron. A
 biharmegyei Csatár községben
 Magyar Sándor háza kigyulladt.
 Az égő házból Magyar feleségét
 és egyik gyermekét sikerült ki-
 menteni, de Magyar hat éves
 kis fia bennégett a házban. A
 kimentett gyermek is belehalt
 néhány nap múlva égési se-
 beibe.

Művelődési mozgalmak

**A NYARÁDSZEREDAI BOCS-
 KAI DALKÖR ESTÉLYE.** A
 Nyárádszeredai Bocskai Dalkör
 műsoros estélyt rendezett. Az elő-
 adás gördülékeny, a szereplők já-
 téka kifogástalan volt, amit a
 közönség állandó kacagással és
 nyiltszíni tapsokkal honorált. A
 sikert nyugodt lélekkel könyvel-
 heti el a Dalkör és annak kiváló
 szereplői: Urszuly Ferencné, Ku-
 ron Mancika, Koszta Ferencné,
 Kacsó Dénesné, György Vencel-
 né, Dvorátsek Antalné, Bartók
 Mancika, Balogh Irmuska, Kacsó
 Klárrika, Urszuly Ferenc, György
 Vencel, Urszuly János, Kovács
 József, Koszta Ferenc, Molnár
 József, Takács József, György
 Kis János, Bakay Mihály, Tofán
 János, Miklóssy Károly, Fülöp
 Albert, ifj. Bartók Sándor, ifj.
 Medvéssy Sándor és Becher Már-
 ton.

**A TORDAI DALKÖR KÖZ-
 GYÜLÉSE.** A Tordai Magyar
 Dalkör a nyár folyamán tartotta
 évi rendes közgyűlését, melyen a
 szokásos programponatokon ki-
 vül tisztújítás is volt. Elnök to-
 vábbra is Lőrinczy Dénes, tb. el-
 nökök: Balogh Elek, gróf Beth-
 len Mária, dr. Bocsány András,
 Boros Elek, Botár Gáspár, Kim-
 pel Antal, Nagy Mózes, dr. Szon-
 kovics Aurél, dr. Vertán Endre
 és Farkas Miklós. Ügyvezető el-
 nök: Visky Ferenc. Karnagy:
 Erdős Mihály, tb. karnagy Nagy,
 Andor, titkár Kovácsi Pál, jog-
 tanácsos dr. Csutak Kálmán. Vá-
 lasztottak azonkívül egy 26 tag-
 ból álló választmányt.

**MŰSOROS ELŐADÁS ERDŐ-
 SZADÁN.** Kedves ünnepélyt ren-
 dezett az erdőszádai ref. elemi is-
 kola. Az előadáson, mint szerep-
 lők résztvettek a komolyabb, fel-
 nőtt elemek is. Szavalat, tánc,
 ének és szindarabok töltötték ki
 az estét. Előadásra kerültek a
 következő darabok és páros jele-
 netek: „Borura derü.“ (Szerep-
 lők: Nagy Bözsike és Szabó Já-
 nos.) „A pesti naccsága és a szé-
 kely asszony.“ (Nagy Bözsike és
 Emt Etel.) „A suszterinas.“ (Nagy
 Gyula, Bözsike, Emt Etel, Irma,
 Hajdu Juliska és Szabó János.)
 „Május tünderei.“ (Hajdu Julis-
 ka, Emt Etel, Nagy Gyula és az
 isk. gyermekek.) Gyóry Vilmos:
 Második asszony, szavaltta Nagy,
 Bözsike. Csengery Gusztáv: Az
 első ibolya, szavaltta Standler
 Margit. Az előadás sikerén, a da-
 rabok, táncok betanításán, ruhák
 elkészítésén különösen sokat fá-
 radoztak: Keller Frigyesné, Hu-
 szár Pálné urasszonyok és Fe-
 rency Irénke, az erdőszádaiak
 fáradhatatlan tanítónője.

**MŰKEDVELŐI ELŐADÁS
 CSÓKFALVAN.** Egészséges, szív-
 ből csengő kacagás fakadt fel
 Csókfalva község népének aja-
 kán, amikor az unitárius nőszö-
 vetség tagjai előadták Illyésné,
 Ferenczy E. „Kutyabőr“ című vig-
 népszínművét. A darab érdekes-
 ségét növelte a pompás alakítá-
 sok mellett az a körülmény is,
 hogy a férfiszerepeket is nőkkal
 helyettesítették. Megnyerő ked-
 vességgel játszotta az Éva szere-
 pét Orbók Gyuláné, akinek lelkes
 vezetése mellett működik a nő-

szövetség. Az Imre szerepét Gergely Lajosné alakította nagy tehetséggel, Szalay magyar nemes szerepét Faluvégi D. Józsefné és András szerepét Raffay Dénesné alakították, kik szintén kivívták a közönség elismerését. Elsőrangú játékot nyújtottak a többi szereplők is: Raffay A. Józsefné, Raffay A. Dánielné, Kovács Elekné, Ponyori Dénesné, Faluvégi K. Andrásné, Kovács Dénesné, özv. Faluvégi Andrásné, Bálint Lina, Bálint Andrásné, Antalfi Györgyné, ifj. Szoboszlai Dánielné, Farkas Jánosné, Raffay Andrásné és Faluvégi K. Józsefné. A darab betanításának érdeme az Orbók Gyula unitárius lelkészé, kinek nagy segítségére volt Kovács Péter kántor-tanító.

IPARI ROVAT

Harc a kontárok ellen.

A súlyos nehézségekkel küzdő és nagy adóterheket fizető kis iparosok egyik legjogosabb panasza az, hogy a kontárok elveszik előlük a megélhetés lehetőségét. — A kontár iparos iparendedély nélkül, be nem jelentett helyen dolgozik, adókat nem fizet és így kétségtelenül olcsóbban tudja portékáját árulni, mint a törvényes alapon működő, iparendedéllyel bíró iparos. A közönség a mai nehéz gazdasági viszonyok között nem törődik azzal, hogy a kontár munka mindig kontár munka marad, ha néhány lejjel olcsóbban jut valamely portékához, elhagyja ezért a drágább, de jobb portékát.

Az ipartestületek Erdély legtöbb városában élénk figyelemmel kíséri azt a küzdelmet, amelyet az iparosok folytatnak a kontárok káros versenye ellen. Egyes városokban kontár üldöző bizottságokat szerveztek az iparosok és ezeknek legfőbb kötelessége az, hogy kinyomozzák azokat a kontárokat, akik

az iparosok kereseti lehetőségeit megrontják. — Ezeknek a kontárüldöző bizottságoknak rendszeresen igen jó eredménye szokott lenni, amennyiben nagyobb városokban hetenként husz-harminc engedély nélkül működő kontár iparost jelentenek be a hatóságoknak. A hatóságok a kontárok ellen megindítják az eljárást és megfelelő büntetések kiszabása után iparendedély váltására kényszerítik őket. — Sajnos a kontároknak csak elenyészően kis százaléka váltja ki az iparendedélyt és így megállapítható, hogy tovább folytatja árthatalmas munkáját a törvényes alapokon működő iparos rovására.

Iparos testvéreim! Fogjunk össze a kontárok ellen, kutasuk fel őket, mert a mai nehéz világban nem becsületes dolog az, hogy a kenyeret a szánkából ilyen módon veszik ki. *K. J.*

Nyílttér.

Ebben a rovatban közölt cikkért a ap nem vállal felelősséget.)

Csikszenttamás tűzkárosultjai számára rendezett gyűjtés nyugtázása Makfalván, Péter Károly ny. ref. tanító, hitelszövetkezeti elnök által az 1929. évben. Elküldve dec. 15-én. Makfalvi Hitelszövetkezet 1000 lej, Ziegler Albert 200 lej. — 100 lej adományoztak: Kazacsai Lukács, György Lajos, Madaras Péter, Dózsa Árpád, Csiki Gyula, özv. Reichardspereg Lajosné, özv. Benedek Dénesné, id. Bernád Lukács, Zsigmond Miklós, Bán Györgyné, Vass Aron 60 lej, 50 lej adományoztak: Bán György, Mihály Jenő, Balogh József, György Lajosné, Huszár Ilona, Liska Sámuelné, Török József, 40 lej adományoztak: Felméri László, Demeter Albert, Kálmán Imre, Kálmán Imréné, Huszár Dénes, Szász Dé-

nes, Nagy Károly és Zsigmond Elek 30—30 lej, Vinczei József 25 lej, 20 lej adományoztak: Dósa Károly, Felméri István, Zsigmond Dávid, Kálmán Károly, Daróczy György, Huszár József, Kálmán József, Molnár Mihály, Kálmán Dénes, Bernád László, László Lajosné, Barabás Sándorné, Zsigmond Dániel, ifj. Daróczy Miklós, Bán Kálmán özv. Dósa Mihályné, Dósa Mihály Károlyé, Péterfy Mihály, Zsigmond Károly, Bernád Imre, Kovácsi Dénes, Molnár Károly, Oláh Ferenc, Zsigmond Mózes, Huszár Farkasné, Vargha László özv. Bernád Györgyné, Bernád Kálmán, Farkas Márton, Kovács Albert, 10 lej adományoztak: Suba Dénes, Istvánfi Péter, Bán Mihály, Bán Dénes, Vass Ferenc, Fazakas Elek, Nagler Sarolta, ifj. Farkas M. Ferenc, Kis Ferenc, Oláh Zsigmond, Csergő Vencel, Barabás Miklós, Vass Lajos és Demény József 5 lej, összesen tehát 3670 lej összegben.

Rolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.
Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Dicsőánmártóc, Dicsőszentmárton, Alba-Julie, Gyulafehérvár, Fargu-Murás, Marosvásárhely, Oreda—Nagyvárad és Timișoara—Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:
Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvári Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely megyei Tak.-pénztár Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristuru-Székelykeresztúr, Szászregenyi vidéki Tak.-pénztár Rt. Reclau-Szászregén, Népbank Rt. Huedin-Bánffyudvarhely és Szamosújvár Hitelbank Rt. Gherla—Szász-

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végzi. Áruraktárai a vasut mellé.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Gazdanapok Kolozsváron.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület az Erdélyrészi Méhész Egyesület 50 éves fennállása alkalmából fényes ünnepeket és jól sikerült gazdasági kiállítást rendezett Kolozsváron. Az ünnepekkel kapcsolatban falufejlesztési tanfolyamot rendezett az Erdélyi Gazdasági Egyesület, amelyen a közeli és távoli vidék számos kisgazdája jelent meg, hogy gazdasági tudományokban való jártasságát gyarapítsa.

Az ünnepek alkalmával rendezett *méhészeti, háziipari, kertészeti és képzőművészeti* kiállítás Erdély magyar művészetéről és fejlődő gazdaságáról tökéletes képet mutatott be a látogatók tizezereinek. A bíráló bizottság nagy és gondos munkát végzett, hogy a jók közül a legjobbakat ki tudja választani. A kiállításon részt vett gazdák és kiállítók közül a következők neveit említjük fel:

A *méhészeti kiállítás* résztvevői között első helyen láttuk a szép multra visszatekintő Erdélyrészi Méhész Egyesületet, melyhez az egyesület ezret meghaladó tagjai sorakoznak. Így dr. László Márton Nagyiklód, Kicsid Géza Kajántó, Flóra József Torda, Biró Pál Szilágyfalva, Blényessi Károly Csikszentdomokos, Nagy Ferenc Szilágycseh, Bucusi Endre Marosujvár, dr. Bibó Béla Kiskapus Várady Béla Kolozsvár, Engli Vilmos Palotafalva, Lakatos Tivadar Székelyudvarhely, Udvarhelymegyei Méhész Egyesület, özv. Kremitzkiné Fröhlich Ilona Kolozsvár, Horhii Balla István Belényes, Stief Ottó Kolozsvár Feldmann Tivadar Érmihályfalva, Füley Endre Szelegyházásfalva, dr. Fosztó Béla Erdőfüle, Lukács Ottó Máramarossziget, Báric Barnabás Imecsfalva, Palló Imre Kolozs, Prudár János Sárd és még mások igen sokan. A

kertészeti kiállítás résztvevői között szerepeltek a kolozsvári kertészek közül Schultz Rezső, Szathmári Albert, Turós János, Szabó József, Ullmann Ferenc, Banga Ferenc, Telmacsiu János, Berényi Lajos és még mások sokan. A *háziipari kiállításon* résztvettek gr. Mikes Arminné Zabola, gr. Bethlen Lászlóné Bethlen, dr. Páll Gáborné Csikszereda, Erdélyi Ref. Nőszövetség, Katolikus Missziós Nővérek, Unitárius Nőszövetség, Dombai Mária, Tokainé Deák Etelka, Müller Hermanné Kolozsvár, Vámszer Géza Csikszereda, Török Dénes Székelykeresztur, Szakács Kálmán Segesvár, Marosvécsi Gyapjufonóda, Szabó Klára Kolozsvár, Agoston Istvánné Zsobok, Weress Jenőné Kolozsvár stb. A *képzőművészeti kiállítás* résztvevői között szerepelnek Szolnay László, gr. Teleki Géza, Deák István Kolozsvár, Gidófalvy Istvánné Doboka, Litecky János Bánffyhunad, Vass Aron Makfalva stb.

A szép ünnepeket és a kiállítást az Erdélyi Gazdasági Egyesület fáradhatatlan titkára, Török Bálint rendezte.

Bevált a „Porzoll“

Bodnár Béla ref. lelkész írja Tamásvár-aljáról a következőket: „Jó lelkiismerettel igazolom, hogy kísérletem jól sikerült. A küldött „Porzoll“ üszögmentesítette buzámat sőt a kálások is szebbek és termettebbek voltak, mint a gálival való pácolás után. Különösen nagy előnynek tartom, hogy „Porzoll“-t használva a vetőmag nem romlik meg. A gálival pácolt mag, ha esős idő miatt nem lehet elvetni, gyakran megromlik. Kérek tehát részemre egy adag „Porzoll“-t küldeni“.

Nagy sikere volt a budapesti gyümölcs- és terménykiállításnak.

Szent István-hetében a Mezőgazdasági Muzeumban gyümölcs és terménykiállítást rendeztek a budapesti és környéki gazdák. A kiállítást mintegy 60 ezer ember nézte meg és megelégedéssel állapítható meg, hogy olyan kitűnő minőségű termények kerültek kiállításra, hogy az szinte páratlan. A legnagyobb sikert az őszi barack-kiállítás aratta, amelyen a sashegyi, a budai és óbudia hegyvidék, a budaörsi és nagytétényi termelők versenyeztek. A legszebb őszi barackokat az idén Nagytétény termesztette, ahol a negyedkilós példányok sem mentek ritkaságszámba. A Budapesti Gazdálkodók Egyesülete egyre fokozottabb módon igyekszik a budai hegyvidéken az őszi baracktermelést fokozni. Már eddig is nagyszabású telepítések történtek.

Lengyel mozdonyokkal szállítják Romániában a gabonát.

A romániai vasut rossz állapotára jellemző, hogy most a gabona szállítása idején Románia nem rendelkezik megfelelő számú mozdony felett és ezért a szállítást csak a kölcsönvett mozdonyok segítségével tudja lebonyolítani. Tavaly Németországból vett Románia kölcsön mozdonyokat, idén Lengyelország fogja a bajból kisegíteni. A lengyelországi mozdonyokkal kizárólag a külföldi szállításra szánt gabonát fogják szállítani.

Olvasóink figyelmébe!

A „Porzol” kísérletre való jelentkezést a mai nappal lezártuk. Kérjük olvasóinkat, ne küldjenek újabb bejelentéseket, mert

kérésüknek nem tudunk eleget tenni. A kísérletezők névsorát lapunk egyik közelebbi számában fogjuk közzé tenni. Kérjük azokat az olvasóinkat, akik tavaly kísérletet végeztek, jelentsék be szerkesztőségünknek, hogy milyen eredménnyel használták a „Porzol”?

Az állatkereskedők tiltakoztak a nagyváradai állattenyésztők egyesületének megalakulása ellen. Augusztus 20-án Nagyváradon megalakult az állattenyésztők egyesülete. — Ez az egyesület az állatkereskedelem és külföldi állatszállítások fellendítésének érdekében hathatós tevékenységet akart kifejteni. Mielőtt azonban az egyesület tevékenységét megkezdhetette volna, az erdélyi állatkereskedők, állattenyésztők és állathizlálók tiltakozó gyűlést tartottak Kolozsváron. A gyűlésen megjelentek Kolozs-, Torda-Aranyos-, Maros-Torda, Szolnok-Doboka-, Beszterce-Naszó- és Szilágymegye kiküldöttei, akik mindnyájan tiltakoztak az ellen, hogy a Nagyváradon megalakult egyesület Erdély belső területére is ki akarja terjeszteni működését. Tiltakozásuk megerősítése céljából a földmivelésügyi minisztériumhoz emlékiratot fognak felterjeszteni, amelyben kifejtik, hogy a nagyváradai egyesületnek nincsen joga gyámkodni Erdély belső területei felett. Az ügynek további fejleményeképpen szeptember hónap folyamán Kolozsváron a váradhoz hasonló egyesületet fognak alakítani az érdekelt kereskedők és tenyésztők. Ha ezek az egyesületek megkezdik működésüket, remélhetjük, hogy az állatkereskedelem nagy mértékben fel fog lendülni és így a gazdák jobb áron fogják értékesíteni eladói állataikat.

PIAC

Gabonaárak.

A gabonapiacra átmeneti ár-emelkedés után az árak megint estek. Oka ennek az, hogy a világpiacon, különösen pedig Amerikában megállott a gabona árának emelkedése, mert az idei cséplés eredményével a pillanatnyi szükségleteket ki lehet elégíteni. Mult héten a következő árakat fizették a gabona métermázsáért:

Kolozsváron: Buza 430—450, rozs 220—230, takarmány árpa 270—275, sörárpa 300—310, zab 320—330, kukorica 340—350 lej.

Biharmegyében: Buza 400—410, rozs 220, árpa 290—300, zab 300—305, kukorica 320—325 lej.

Szatmármegyében: Buza 410—420, árpa 320, zab 310—320, kukorica 400 lej.

Egyelőre a gabonaárak emelkedésére nem lehet számítani.

VAL TA

Kolozsvár, 1930. szeptember 4.

1 dollár...	1 820 k
1 font sterling ...	0 -
1 svájci frank ...	61 -
1 francia frank ...	64 -
1 arany márka ...	127 -
1 líra ...	56 -
1 dinár ...	299 -
1 cseh korona ...	5 -
1 osztrák schilling ...	237 -
1 magyar pengő ...	247 -

**Ha sikert akar elérni
hirdessen
a
MAGYAR NÉP-nek**

MULATTATÓ

ÜZENET A TAVOLBÓL.

Idegen földön a tanyám,
Idegen ég borul reám.
Busan nézek nyugot felé,
Merre a nap száll lefelé.

'Az én szivem oda vágy',
'Ahol az a kék hegy látszik',
Hol zöld erdő sötétellik
S kicsiny patak fut, szőzlik.

Erdők alján a kis pata,
Vize csobog, habja szalad.
Patak partján, rengő ág,
Harmat csillog a virágon.

Patak mellett áll egy kis ház,
Benne csend és béke tanyáz,
Eresz alatt fecskéfészek — —
Körülötte fürge méhek.

Ott lakik az édes anyám,
Tudom, most is gondol reám.
Haja fehér, arca ráncos.
Csak a két szeme jóságos.

Ha még egyszer meglát' itnám,
Ölő karomba zárnám.
Ráncos arca kipirulna,
Két szeme könnybe borulna.

(Magyardécese) Már n S. Dániel.

Történetek.

1. A fiatalok országa.

A nagyravágyás és elbizakodás az embernek veleszületett, ős tulajdonsága.

Alig kezd pelyhezni bajuszod az orrod alatt, már nem tudod, mit csinálj, hogy gyorsabban nőjjon. Ha körmőddel meg tudsz csipni egy kis pelyhet, már azt hiszed, hogy egész ember vagy. Ha a gyakori borotválás után általában a pehely megerősödött és érdes lett mint a sás, elbizakodva nézel az öregekre, mintha zordanád:

— 'Alljatok félre az utamból, rajtam már sor, hogy helyetekbe kerüljek... Láthatjátok a bajuszomról, hogy nem vagyok már gyermek!

Nos tehát egy országban — a nevét nem mondom meg, nem tartozik a meséhez — az elbizakodott és nagyravágyó fiatalok elhatározták, hogy legyilkolják mind az öregeket.

Mi szükség van arra, hogy mindig kalapot emeljenek az öregek előtt és engedjék, hogy az öregek intézzék az ország dolgait? Miért legyenek mindig csak az öregek az ország nagy hivatalnokai és miért legyen egy néhány, aggastyáné a ország legfőbb tisztsége és minden java!

Le az aggokkal! Fiatalkorban fiatal emberek kellenek!

És egy éjjel a vitéz fiatalok legyilkolták mind az öregeket. Csak egy fiu akadt, akinél a szeretet és tisztelet legyőzte a nagyravágyást és nem ölte meg apját, hanem elrejtette egy barlangba, hogy senki meg ne találja és időnként ellátta őt mindennel, amire csak szüksége volt.

Az ország trónja és minden tisztsége a fiatalok kezébe került. Az összes honatyák szakállából nem lehetett volna egy valamire való meszelőt kötni és az összes törvényszéki és táblalabirák bajuszából nem telt volna ki egy igazi magyar bajusz.

A nagy változás híre elterjedt a szomszéd országokban is, melyek közül az egyik ellenséges viszonyban állott a fiatalok országával, s már régóta várta, hogy rája csaphasson, mint a sas a prédájára. Az ellenséges ország vezetői elérkezettnek látták az alkalmat, hogy a támadásra okot keressenek. Mindjárt követeiket küldötték a fiatalok országába azon üzenettel, hogyha vissza nem adják az évekkal ezelőtt kölcsön adott kötelet, elfoglalják az egész országot. Nagy lett a rémület a fiatalok között, amikor látták, hogy hiába küldenek akárhányszáz kötelet az ellenséges országba, onnan mindig azzal küldik vissza, hogy ők jobbat adtak kölcsön. Már közeledett a kitűzött határnap, amikor eszébe jutott a jószívű fiunak, hogy tanácsot kérjen az apjától, aki esteleg tud valamit a kölcsönkért kötérlől. Alig beszélte el a fiu az ország nagy baját, az öreg megnyugtatta és ezt a tanácsot adta:

— Izenjétek meg a szomszéd ország kormányának, hogy apáitok annak idején a kölcsönkért kötélből egy darabot mintának visszaadtak, tehát ha azt akarják, hogy visszaadjátok a kötelet, mutassák fel előbb a mintát!

A fiu, aki maga is honatya volt, sietett a jó tanáccsal királyához és mindjárt utnak is

índitották a követeket az ellenséges országba. Midőn a szomszéd ország vezetői meghallották a fiatalok országának izenetét, az egyik főember így szólt:

— Nem igaz, hogy minden öreg embert legyilkoltak volna, mert ezt a tanácsot csak öreg embertől kaphatták. Ok nélkül nem támadhatjuk meg országukat, tehát más alkalomra kell várunk.

— Így mentette meg a fiatalok országát egy öreg ember tanácsa.

2. A török bíró ítélete.

Meghalt egy öreg török, akinek minden vagyona 17 tevéből állott. Mint előrelátó ember, már jó előre végrendeletet készített, s három fia közt így osztotta el tevéit:

— Legyen tevéimnek fele legidősebb fiamé, Musztafáé.

— Középső fiamé, Selimé, legyen egyharmada.

— Legkisebb fiam pedig, Ali, kapja a kilenced részét.

Midőn az öreg halála után a végrendelet értelmében a három fiu között osztozásra került a sor, nagy zavarba jöttek s a legjobb indulattal sem tudták végrehajtani a végrende-

letet. Végül is elmentek a bíróhoz és előadták ügyüket.

— Ne legyen semmi aggodalmatok, tiszteletbe hozom a dolgot, szólt a bíró s mindjárt elküldötte Musztafát, hogy hajtassa oda elé a tevéket. Selimet pedig a szomszédhoz hívtotta, hogy rövid időre kérjen kölcsön egy tevét. Mikor a bíró maga előtt látta a kölcsönkért tevével együtt a 18 tevét, így szólt:

— Most pedig teljesítsük a meghalt ember akaratát.

— Musztafa, te vedd az itt lévő tevék számának felét, vagyis kilencet.

— Köszönöm, felelé Musztafa — még egy tevét is, mint amennyit apám nekem hagyott.

— Te pedig Selim végy hatot, vagyis harmadrészt.

— Köszönöm, atyám számítása szerint kevesebbet kellett volna kapnom.

— És te, Ali, eredj haza két tevével, vagyis az itt lévő tevék kilenced részével. A kölcsönkért tevét pedig adjuk vissza neked, hisz te vagy a legidősebb fiú.

Ali is köszönetet mondott a bírónak, hisz ő is többet kapott, mint ami a végrendeletben volt írva és örveendő Ibrahim is, hisz ő is hamar vissza kapta a tevéjét.

Balogh Ignác

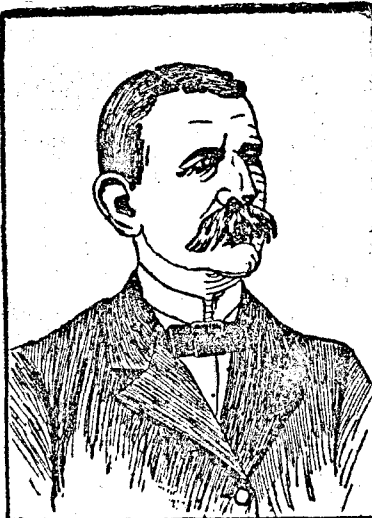
Apróságok * Adomák

Megkapták

egy harminchárom évvel ezelőtt eltűnt sarkkutató holttestét.

1897 július hónap 11-én Andréé svéd mérnök léghajón az északi sark felkutatására indult. A léghajón Andréével utaztak Strindberg és Fränkel nevű tudósok is. A merész kutatók az északi sarkvidéken levő Spitzberg szigetről vágtak neki a bizonytalan utnak.

Abban az időben híre sem volt a rádióknak, Andréé, hogy utjáról hirt adhasson, postagalambokat vitt magával. Az utolsó híradás Andrééről postagalamb útján érkezett Svédor-

Andréé

szágba és 1897 július 13-án írta Andréé.

Azután nem adott magáról hírt a vakmerő utazó. Egy ideig még remélte a művelt világ, hogy Andréé és társai elő fog-

nak kerülni, de mikor hónapok múlva sem jöttek vissza, mindenki lemondott arról, hogy merész sarkkutatókat életben viszont lehessen látni.

Harminchárom esztendővel ezelőtt most Horn norvég tudós találta egy sarkvidéki szigeten Andréének és társainak holttestét. Az éhség és hideg öltetett őket.

A tudomány hősi halottjait Svédországba szállítják és pompával fogják eltemetni november hónap folyamán.

Gyermekéshjárás.

— Édesapám ehetem szilvát?

— Sok lesz fiam!

— Dehogy is lesz sok, apám, hiszen még nem vagyok beteg.

Tanácsadó

Uj előfizetőink részére, akik az új ügyből kifolyólag tanácsadóinkhoz fordulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy a tanácsadóinknak a tanácsadásért díj fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácsadói levélhez mellékeljenek 20 pengő könnyebbség okáért bélyegpecsétet, mert ennek költségeit mi nem tudjuk kifizetni. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még küldjenek egy portódíj is beküldendő. Csakis a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Besorványodott, erőtlen, vérszegy, tüdőbajos betegek részére a Grasin erősítőszert. Lakásuk hátlapján levő hirdetésközpontjára felhívjuk figyelmét.

S. L. A magyar ezüst pénzek értékelési ára: 1 K 5 lej 50 bani, 1 K 27 lej 50 bani, 1 forint 13 lej.

D. B. A sorsjegy, amelynek a húzása, illetve húzása iránt érdeklődik, jótékony célt szolgál. Húzását már többször elhalasztották. Ajánljuk a magyarországi osztálysorsjátékot, azok tanácsadóink legmegbízhatóbbak. Szerzetünkben egy Magyarországon megrendezett napilapot, abban több cél is hirdetnek, ahonnan sorsjegyeket vásárolhat.

B. L. Az Ön által megnevezett sorsjegyek tényleg értéket képviselnek, beszerzését legfőljebb csak akkor nem helyeseljük, mert a sorsjegyeket nem ellenőrizheti pontosan (miután azokat külföldön vásárolták ki) és esetleges panaszemelésük sem jut el pontosan oda, ahová címzett. Tekintettel arra, hogy olyan nagy összeget kell fizetnie, csodálkozunk, hogy nem tudja helyesebb dolgokra fordítani a mai pénztelen világunkban.

B. J. „Dióhéj.” Nem közölte, hogy az igényjogosultak jegyzékében szerepel-e a neve? Ha igen, akkor még sem kapott földet, úgy gondolom, hogy felebbezést a megyei bizottsághoz.

A. Kanada. Az ügyet átadjuk tanácsadóinknak, aki a tanácsadói díjmentesen fogja fogja.

E. B. Kérdésére nem tudunk válaszolni, amíg nem írja meg, hogy a végrendelet milyen értékről szólott. A közjegyző ugyanis ezen az alapon számítja ki a neki járó díjat.

Régi előfizető: V. Csak nemrég adtam hasonló okból valakinek útbaigazítást. Betegsége gyógyítható, de szükséges, hogy megfektető utasítással ellássa orvos, amennyiben a gyógyszeren kívül más bizonyos feltételek is szükségesek: az idegrendszer edzése, erőltetése, mert csak így ér el célt. Jó orvosság a Richter-féle protopina tabletták, melyből 2-3-szor naponta 1-2 tablettát veendő be. (Ugyanez van az injekcióban is.) Tanácsos lesz orvoshoz fordulni, hogy egyet-mást neki elmondhasson. Dr. G. E.

Elmaradt válasz. Azért nem irattam, mivel leánya állandó orvosi kezelés alatt áll és így nem ildomos a kezelésbe beleavatkozni. Megnyugtathatom, hogy ha a diétát betartják, a betegség — mely néha több hónapig is eltart — javulni fog. Kár, hogy privát levélben kér választ, valami álnévet használhatott volna ugyanis és akkor több felvilágosítást adtam volna úgy általánosságban. A élt. i. a tanácsadó rovatban az, hogy mások is okuljanak belőle. Ezért a magam részéről privát levélben való tanácsadásra nem vállalkozom, mert az túlesik a célon. Dr. G. E.

Uj előfizető. A pontos gyógyszer előírásához szükséges volna tudni, hogy vajon milyen sók vannak jelen vizeletében? Abból a körülményből, hogy egy ízben egy nagyobb darab fájdalmasan távozott, arra lehet következtetni, hogy vesemedence — vagy hólyaghomokról van szó, amelynek eltávolítása, vagyis a húgyútak kitisztítása azért ajánlatos, hogy köképződés ne álljon elő, mert az rendkívüli fájdalmakat okoz és ha nagy a kő, csak műtétileg (morzsolással, vagy direkt hólyagmetszéssel) távolítható el. A sok gyógyszer közül megpróbálhatja az Urodonal-t, vagy az Uricedin-t, de emellett, különösen, ha a gyógyszernek nem hozzák meg a kellő eredményt, a hólyagmosások is jó szolgálatot tehetnek. Dr. G. E.

V. R. A legelső feltétel a túlzásos, vagy zsíros ételek, valamint a tésztaneműek kerülése, vagy mérséklése, a táplálék mennyiségének kevesbbitése, emellett testgyakorlatok végzése; a sportok közül legjobban használ a tenisz, szeszés és az úszás, emellett a gyakorlat. Nagy étvágy esetén sem szabad sokat enni, különösen este kell kevéssel beérni. Ha egy kicsit megtanul „koplalni”, nem fog elhízni. Gyógyszerek közül jó a polyglanol tablettákban és injekciókban. Dr. G. E.

Szerkesztői üzenetek

B. Gy. Erdőszentgyörgy, B. J. Terje, N. G. Hegyközszentmiklós, S. A. Septér, G. L. Szakas, B. J. Székelyszombor.

Itt felsoroltuk az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Több érdeklődő tanító urnák. A Kovácsi Pál-féle modern rajztanítási, földrajzi füzetek és rajztanítási vezérfonal megjelenésére vonatkozó b. érdeklődésükre közöljük, hogy az említett munkák a könyvpiacra pár nap múlva már meg fognak jelenni. A „Minnerva” nyomdávalat izléses kiállításban, megfelelő jöminőségű papíron készíti. Az eddig is megnyilvánult érdeklődés mutatja, hogy a füzetekre és vezérfonalra, mint házagpótló munkákra nagy szükség van.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Id. Gy. J. és I. B. Kálnok 170-170, Sz. J. Túr 95 (r. 1930 nov. 15-ig), J. M. Torna 175, K. A. Erábrány 170, T. S. Székelyhid 170, D. M. J. Kiskereki 175, V. M. Csikszentintre 175, V. A. Kásonfeltiz 175, B. J. Kilyénfalva 175, A. I. V. Csiklázárfalva 175, T. P.-né Mádéfalva 160, P. G. Csikesobotfalva 175, B. V. Tölgyes 120, R. K. Bikfalva 175, Cs. J. Kovászna 345, H. Gy. Nagyajta 175, B. S.-né Arkos 175, L. L. Nyújtód 175, Sz. G. Szászváros 95, K. J. Mezőmészes 175, K. M. Mezőerke 85, M. J. Marosheviz 170, Sz. M.-né Sáromberke 95, P.

G. Nagybánya 170, S. S. Krasznamihályfalva 160, K. E. Erkörtvélyes 170, Gy. J. Szilágycseh 170, N. F. Óbesenyő 200 (r. 1931 márc. 1-ig), Id. K. J. Sepsiköröspatak 175, J. Gy. Barót 175, G. F. Kovászna 170, Ifj. K. J. Kökös 175, T. Gy. Kézdivásárhely 345, T. J. Kisborosnyó 175, L. J. Vulkán 175, Cs. J. Borbátviz 175, Sch. A. Piski 175, P. I. Csikesekefalva 170, B. B. Sepsiköröspatak 175, Sz. I. Balavásár 170, H. P. Székelyvaja 170, K. S. Misztótfalu 520, P. G. Tasnád 170, K. I. Akos 95, K. Zs. Tasnádszántó 170, Ifj. B. I. M. Domokos 170, K. J. Valkány 300, I. M. Angyalos 175, Cs. K. Papole 175, E. J. Felsőcsertés 175, Z. B. Lozsád 145, K. I. Lupény 175, P. M. Aninóza 175, D. L. Csernakeresztur 175, K. I. Kiskend 170, N. S. M. Mezőköbölkut 160, D. Gy. Nagykároly 170, H. Gy. F. Magyarkecel 350, T. A. Mezőbaj 150, T. I. Mezőbaj 50 lej.

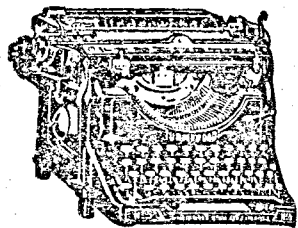
Intézetek, vendéglők és magánosok! Hajlított szék szükségleteiket legjobban beszerezhetik **Hegyessy Lajos** székkipar telepén **Gheorgheni Gyergyószentmiklós, Reg. Ferdinand 74**, ahol elsőrangú főzött bükkfából készült hajlított széket szállítok 160 lej utánvét-tel. **Nagyobb mennyiségű vételnél minta-széket és árajánlatot szívesen küldök.**

A háztartásban otthonos, izletesen főző, kellemes megjelenésű 36 éves uri özvegnő házvezetőnői állást keres magányos urnál, vagy katolikus papnál. Megkereséseket „Jó otthon” jeligére a kiadóba kérek.

Eladó sürgősen egy 8 HP. Oscher és Bleier benzínmotor 720-as cséplővel és egy négy-lábás Hoffer & Schranz hermorzsoló. Farkas Ferenc Coroin-sánmartin, Koródszenmárton.

Irógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

KÖRMENDY MIHALY
Cluj-Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.) 22.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alldást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Figyelem! Községek, magánosok, legelők, vizellátását, mélyfurásokat, sülyesztett betonkutak, itatóválluk, vízvezetékek, viziturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábos Aron építészeti irodája Sighisoara-Segesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Kertész, akinek nagyobb méhészete van kap lakást, nagy virágházat, kertet, pompás méhlegelőt, mindenből felerészek. Cs. Lázár László Ili-Marosillye, Hunyadmegye.

Jó bizonyítványokkal rendelkező, józan, szorgalmas és hűséges ispán, aki a gazdaság minden ágában teljes jártassággal bír, kisebb-nagyobb gazdaságban, lehetőleg magyar vidéken, azonnali belépésre állást keres. **Gyulai Pál** Borodul-Mare-Nagybárd, Bihar-megye.

A „MAGYAR NÉP” kiadásában a következő hasznos és szórakoztató könyvek jelentek meg:

- 1. sz. **Dr. Rajka László:** Szaváló könyv — — — — L. 18
- 2. sz. **Dr. György Lajos:** Históriai könyvecske — — — — L. 18
- 3. sz. **Dr. Csűry B.:** Magyar lakodalom (vőfélykönyv) — — — — L. 18
- 4-5. sz. **Abonyi-Rass:** A betyár kendője — — — — (kifogyott)
- 6. sz. **Egy mérnök:** A földmérés kis könyve — — — — L. 18
- 7. sz. **Dr. Kristóf György:** Bokréta Jókai Mór műveiből — — — — L. 18
- 8-9. sz. **Benedek Elek:** Magyarok története — — — — L. 50
- 10-11. sz. **Valló-Török:** A méhtenyésztés vezérfonala — — — — L. 20
- 12-13. sz. **Dr. Kántor Lajos:** Műkedvelők színműtára — — — — L. 30
- 14. sz. **Dr. Balogh Ernő:** A föld köpenyége — — — — L. 18
- 15. sz. **Maksay V.:** Műsor falusi műkedvelők számára — — — — L. 18
- 16. sz. **Lampérth Géza:** Egy hold föld. Elbeszélések — — — — L. 18
- 17. sz. **Nagy Péter:** Három egyfelvonásos színmű — — — — L. 18
- 18. sz. **Benedek Elek:** Erdélyi regék és népmondák — — — — L. 20
- 19. sz. **Voinovich Bartóky:** Szivárvány, Zsuzsi, Bevezetéssel sajtó alá rendezte: Dr. György Lajos — — — — L. 12
- 20. sz. **Cs. Lázár László:** Mezőgazdasági útmutató. Első rész. Talajművelés és trágyázás — — — — L. 18
- 21. sz. **Nemes Elemér:** Daloskönyv — — — — L. 50
- 22-23. sz. **Vásárhelyi János:** Egymás között — — — — L. 50
- 24. sz. **Sebesi S.:** Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák — — — — L. 20
- 25. sz. **Földes Zoltán:** Az endrédi leányvásár és más elbeszélések — — — — L. 18
- 26-27. sz. **Dr. Szász Ferenc:** Mindennapi kenyérünk — — — — L. 20
- 28. sz. **Kiss Menyhért:** Marosszéki atyafiak — — — — L. 20
- 29. sz. **Jakab Ödön:** Versek — — — — L. 20
- 30. sz. **Kovács Dezsőné:** Petőfi Sándor és szülei — — — — L. 20
- 31. sz. **Cs. Lázár László:** Mezőgazdasági útmutató; II. r. Növénytermelés — — — — L. 18
- 32-33. sz. **Dr. Vathy Elek:** A magyar szépirodalom története — — — — L. 18
- 34-35. sz. **Vásárhelyi János:** Az életből az életnek — — — — L. 18
- 36. sz. **Finta Zoltán:** Jancsi és Juliska — — — — L. 18
- 37-38. sz. **Dr. Szász:** Tanácsadó gyümölcstermelők számára — — — — L. 18

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító“ R.-T.

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

„Transylvania“ Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Előlegbetéteket, leszámítol
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

FOKOZZA JÖVEDELMÉT!

Biztosítsa, állandósítsa készpénzbevételét!

Válogassa ki az alábbi felsorolásból mindazokat a könyveket, amelyek segítségével lehetnek ebben a munkájában, használja fel a tudomány és tapasztalat eredményeit földje, állatai gondozásában Ne szalassza el a pénzszerzés sokszor játszva kínálkozó alkalmait, hanem állítson be újabb pénzforrásokat körülményei okos felhasználásával:

Dr. Ballenegger Róbert: Talajmivélés és talajjavítás	Lei	68'—
Fehér Foltán: Olajos növények termesztése — — —	„	68'—
Földes János: Az erdő mivélése és hasznai — — —	„	102'—
Gyárfás József: A műtrágyázás gyakorlata: — — —	„	110'—
Györy Elemér: A borkezelésről — — — — —	„	50'—
Dr. Kadocsa Gyula: Gazdasági állattan — — —	„	272'—
Monostori: Állatainknak betegségektől való védeke	„	41'—
Pali bácsi: A kis gyümölcstermelő — — — — —	„	68'—
Szántó Péter: A dinyetermesztés — — — — —	„	62'—
Szönyey Lóránné: A modern csirkefarm — — —	„	136'—

Mindezek kaphatók a **Minerva** könyvkereskedésben, **Cluj-Kolozsvár**, Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 1. sz. Mivel utánvételnél a legcsekélyebb összegnél is legalább 20 lejt kell költségekre fizetni, ajánlatosabb a pénz előre beküldeni.

Gazdák!

Az ideai termés talajotoknak ismét sok tápanyagát vonta el. Ezen tápanyagok legfontosabbika a

F O S Z F O R S A V

melynek a talajban való mennyisége határozza meg a termés nagyságát.

Hatása a gabonaneműeknél:
ez egyenletes kelésben,
ez erőteljes bokrosodásban,
ez szárnak erősödésében (a megdőlés megállításában)
ez a bőséges kalászképződésben,
ez a tökéletes magképződésben,
ez a termés siettelésében
ez a termés fokozásában nyilvánul meg.

Ezért idejében kell a foszforsav pótlására gondolni!
Ezt elérjük, ha 16—18%-os könnyen oldódó

Szuperfoszfáttal

trágyázunk.

Alkalmazzunk holdanként 150 kilogrammot, mert ez fokozza a mennyiséget, javítja a minőséget, biztosítja a jövedelmezőséget!

Szerezzük be idejében szuperfoszfát szükségletünket!

Kapható:

„MARASEȘTI“

S. A. R. ptr. Industrii Chimice
București Cal. Victoriei 29. sz.

„PHÖNIX“

Fabrice de acid sulfuric și produse
chimice S. A. Baia Mare-Nagybánya

Szuperfoszfát és egyéb Műtrágyázást Terjesztő iroda, Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Jancu (volt Petőfi-utca) 3., Postafiók 90., és az összes gyári képviselőknél.

Lesoványodott, erőtlenn,
vérszegény, tüdőbajos
betegek részére áldás a

„GRASIN“

erőtápszer. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembetűnő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárakban
Cluj-Kolozsvár, Calea Moşilor. — Egy doboz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvétel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgázzal
égetett hornyolt és hódfarkú

tetőcserepét,

normál és németméretű

fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült

alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda—Torda.
Telefon szám: 107.

HARMONIUMOK

nagy választékban, művészi kivitel-
ben már 10.000 lejtől kaphatók. —
Németország legnagyobb és legjobb
harmóniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél,

aki orgona készítését, javítását és
homlokzat sipok készítését jutá-
nyos áron vállalja.

Cím: Simon László Cluj-Kolozsvár.
Str. Brătianu (volt Király-utca) 24

Keleti Ujság

Erdély
legelvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

OKOS GAZDÁK összes vetőmagjukat szárazon,
viz nélkül kezelik

PORZOL PORPÁCCAL

mert:

PORZOL biztosan megvéd az üszögtől.

PORZOL növeli a csiraképeséget.

PORZOL nagy, több termelést biztosít.

PORZOL-t ajánlja a világ összes tudományos intézete és
számtalan belföldi gazda.

PORZOL-t viz nélkül, szárazon keverjük össze a vető-
maggal, pénzt és időt takarítva.

Kérjen ismertetőt a lerakatoktól:

Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár, Piaţa M. Viteazul 40. — Hangya Kör-
pont és minden Hangya Szövetkezet. — Gazdák Szövetkezete Satu-
Mare-Szatmár, Str Regina Maria 43. — Sztruhár és Mandi Careit-Mare-
Nagykároly. — Kincses és Erdey, Zalău-Zilah — Gazdasági Egyesület
Oradea-Nagyvárad, Str Berthelot 8 — Gazdasági Egyesület Dej-Dés
— Dávid János győgytár Targul-Mureş-Marosvásárhely. — Mezőgazdák
Kereskedelmi R.-T. Arad — Karner Ede R.-T. Timişoara-Temesvár Str
Brătianu 12. és minden megyében levő lerakatoknál, melyek címei
szívesen közli a Vezérképvislet.

Frederic Spodheim & Co. Bucureşti, Bd. Elisabeta 53 sz.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii (Főter)

9.

Fiókinézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zalău-Zilah.

Alfiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.pénztár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek
Uioara-Marosujvári fiókinézetete. —

Saját tőkék:

60,000 000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágaival. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.